

Submission 66

Filmondertitels vanuit het perspectief van NVT-leerkrachten in Duitsland

Lukas Urbanek

Universiteit van Münster (WWU) Instituut voor Nederlandse Filologie, Münster, Duitsland

De zogeheten English Proficiency Index laat zien dat mensen in ondertitellanden (bijv. NL) gemiddeld over een betere Engelse taalbeheersing beschikken dan mensen uit synchronisatielanden (bijv. DE) (o.a. Rupérez Micola et al., 2019), en dit wordt ook aangetoond in andere empirische studies naar de effectiviteit van ondertitelreceptie (o.a. Vanderplank, 2020) en -productie (o.a. Lertola, 2019). Deze studies onderzoeken voornamelijk het Engels als doeltaal, terwijl de perceptie t.o.v. films en ondertitels nauwelijks empirisch is onderzocht in de context van het NVT-onderwijs in Duitsland (voor andere contexten zie o.a. Kaderoğlu & Esquerré, 2021; Montero Perez, 2022). Daarom wordt het NVT-onderwijs in de Duits-Nederlandse grensregio in het kader van mijn promotieproject nader onderzocht, rekening houdend met de concepten 'subtitles as a support' en 'subtitling as a task' (Talaván, 2010). Gezien het toenemende belang van taalbemiddeling in de schoolcontext (Reimann, 2016) lijken taakgerichte benaderingen met ondertiteling een bijzonder potentieel te hebben (Blell, 2016).

Deze bijdrage presenteert de resultaten van een kwantitatieve vragenlijststudie, waarin de stand van zaken m.b.t. het receptieve en productieve gebruik van ondertitels, in het bijzonder ter bevordering van taalgerelateerde vaardigheden, werd gepeild bij NVT-leerkrachten in Duitsland (n=83). Ook attitudes en overtuigingen werden geïdentificeerd, waarvan is aangetoond dat ze de lespraktijk beïnvloeden (o.a. Borg, 2003). Dit is relevant omdat er tot nu toe vooral anekdotische evidentie is over de relevantie van ondertitels (Kaderoğlu & Esquerré, 2021). Uit de resultaten blijkt onder meer dat audiovisuele vertaling en NVT-onderwijs vanuit het oogpunt van de informanten kunnen worden gecombineerd, dat de leerkrachten zeker openstaan voor nieuwe onderwijspraktijken en dat zij bepaalde vormen van ondertiteling geschikter vinden dan andere. Dit zorgt voor een kritisch reflectieproces dat in het vreemdetalenonderwijs vaak de uitzondering blijft (Schröpf, 2013), maar vormt tegelijkertijd ook het vertrekpunt voor twee veldstudies waarin ondertitelreceptie en -productie direct in de les zullen worden geïntegreerd.